

หนังสือปริทัศน์

ชีวิตเยี่ยงนักสตรีนิยม

Living a Feminist Life

Author: Sara Ahmed

Duke University Press 2017

ผู้ปริทัศน์: ไพบุลย์ เฮงสุวรรณ

Reviewer: Paiboon Hengsuwan

กระแสสตรีนิยมผิวสี (Feminism of Color) ก่อตัวขึ้นเด่นชัดอย่างมากจากบรรดานักวิชาการผิวสีและนักกิจกรรมสตรีนิยม ในช่วงทศวรรษ 1960 ซึ่งหนึ่งในงานเขียนที่ทรงอิทธิพลอย่างมากต่อ Black Feminism คืองานของ Kimberlé Crenshaw นักวิชาการนิติศาสตร์ผิวสี ในปี ค.ศ. 1989 เรื่อง Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics ผู้เขียนเสนออำนาจทับซ้อนระหว่างเพศภาวะและเชื้อชาติสีผิว ส่วนหนังสือเรื่อง Living a Feminist Life ของ Sara Ahmed เล่มนี้เองที่ดำรงอยู่ก็สะท้อนจุดยืนทางการเมืองของเธอ อันเป็นมรดกตกทอดกันมาของสตรีนิยมผิวสีด้วยเช่นกัน สำหรับ Sara Ahmed การเขียนหนังสือเล่มนี้เปรียบเสมือนการเดินทางของเธอในฐานะนักสตรีนิยม โดยเธอตั้งคำถามว่า เราพบประเด็นสตรีนิยมที่ไหน และจากใคร โดยเน้นย้ำถึงแน่นอนว่าสตรีนิยมในฐานะขบวนการเคลื่อนไหวร่วมกัน เพื่อต่อต้านความรุนแรงและความอยุติธรรมนั้น ยังมีความจำเป็น ดังนั้นต้องมองสำนึกสตรีนิยมใหม่ ยกตัวอย่างเช่น bell hook ให้ความหมายสตรีนิยมว่าเป็นขบวนการเคลื่อนไหวที่จะยุติการเหยียดเพศ การเอารัดเอาเปรียบทางเพศและการกดทับทางเพศ ซึ่งก็แยกไม่ออกจากเชื้อชาตินิยม หรือในรูปของการกดให้เป็นทาสในประวัติศาสตร์อาณานิคม หรือคนงานที่ถูกเอารัดเอาเปรียบแรงงานภายใต้ทุนนิยม ดังนั้น ในแง่ทฤษฎีสตรีนิยม Sara Ahmed มุ่งสนใจที่การทำงานของเพศภาวะในฐานะที่เป็นระบบสังคม หรือจักรกลที่มีแนวโน้มในการแยกเรื้อนร้างบางส่วนออกไป ในแง่นี้เธอไม่ได้เพ่งพินิจจำกัดเฉพาะการทำงานของเพศภาวะอย่างเดียว แต่ยังขยายอาณาบริเวณรวมไปถึงเชื้อชาติ สีผิวอีกด้วย

Sara Ahmed เรียกหนังสือเล่มนี้ของตนเองว่า สตรีนิยมชีวิตประจำวัน (everyday

feminism) (น. 214) โดยแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีสตรีนิยมกำเนิดจากชีวิตประจำวันและประสบการณ์ทั่วไปของการเป็นอยู่ของนักสตรีนิยมที่บ้านและที่งาน เธอมองว่าสตรีนิยมเป็นมรดกตกทอดเชิงผัสสาณที่ที่ว่า พวกเธอเองต่อสู้ให้สมเหตุสมผลถึงความจริงที่ยากลำบากแล้วจับกลุ่มรวมตัวเป็นการต่อสู้ที่กว้างขวางขึ้น Sara Ahmed ยกให้ทฤษฎีสตรีนิยมเป็น “การบ้าน” ซึ่งกลับมาคิดใหม่ว่าที่ไหนที่ทฤษฎีสตรีนิยมเริ่มต้นและสิ้นสุด เธอเสนอว่ามันเป็นอะไรบางอย่างที่เราทำที่บ้าน โดยศึกษาผ่านมโนทัศน์ว่าด้วย เช่น ความสุข (happiness) ความปรารถนา (willfulness) เป็นต้น

Sara Ahmed ยกตัวอย่างเกี่ยวกับความสุข เช่น “คุณสามารถทำลายความสนุกของคนอื่นโดยการมองว่าคุณยังมีความสุขไม่พอ” (You can kill joy by not looking happy enough) (น. 53) การเป็นเด็กชายไม่พอมายังถึงการเป็นผู้ถูกทำร้าย ถูกทำลายโดยเด็กชายคนอื่น ๆ ที่เป็นเด็กชายที่มากพอ หรือการกลายเป็นเลสเบียน ซึ่งความหวังที่ต้องการความสุขของชีวิตไม่ใช่เฉพาะเด็กเท่านั้น แต่ต้องเป็นความสุขของพ่อแม่ด้วย นั่นอาจจะเป็นความไม่พึงพอใจของพ่อแม่และหมัดหวังต่อความสุขสำหรับเด็กก็เป็นไปได้ (น. 51-52) ดังนั้นเธอเสนอว่าสตรีนิยมเลสเบียนสามารถที่จะนำสตรีนิยมกลับมามีชีวิตได้ (น. 214) อีกทั้งการวิพากษ์แนวสตรีนิยมที่ทรงพลังของความสุข ในอดีตที่ถูกรบวงวน ซึ่งเสนอไว้โดย Audre Lorde (1984) แล้วไปปรากฏอยู่ในคู่มือการดำรงชีวิตของผู้ทำลายความสนุกของคนอื่น (killjoy survival kit)

ส่วนเนื้อหาของสี่ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนแรก Becoming Feminist มี 3 บทคือ Feminism Is Sensational, On Being Directed, Willfulness and Feminist Subjectivity ส่วนที่สอง Diversity Work มี 3 บทคือ Trying to Transform, Being in Question, Brick Walls ส่วนที่สาม Living the Consequences มี 3 บทคือ Fragile Connections, Feminist Snap, Lesbian Feminism สุดท้ายบทสรุป 1 A Killjoy Survival Kit และบทสรุป 2 A killjoy Manifesto

ดังนั้นเนื้อหาที่ยกมาเป็นเพียงตัวอย่างที่ผู้สนใจสามารถค้นหาอ่านเพิ่มเติมได้ หนังสือเล่มนี้ได้สร้างคุณูปการให้แก่สตรีนิยมผิวสีและกิจกรรมเพื่อให้บรรลุผลทางการเมืองด้วย

เอกสารอ้างอิง

- Crenshaw, Kimberlé (1989). "Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics," *University of Chicago Legal Forum*: Vol. 1989: Issue 1, Article 8. Available at: <http://chicagounbound.uchicago.edu/uclf/vol1989/iss1/8>
- Lorde, Audre (1984) *Zami: A New Spelling of My Name*. London: Sheba Feminist.